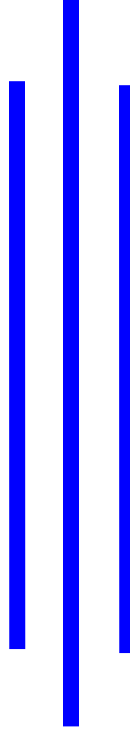

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

महाशिला गाँउपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

वालाकोट, पर्वत

गण्डकी प्रदेश

नेपाल

२०८१ असार १०

महाशिला गाउँपालिका गाउँ सभामा प्रस्तुत आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम

सभा सदस्यहरु

स्थानीय सरकार जनताको प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने र जनचाहना अनुरूप नागरिकहरुको घरदैलोमा सेवा प्रदान गर्ने आधारस्तम्भको रूपमा रहेकाले महाशिला गाउँपालिकाले संविधानको मूल मर्म समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वलाई आत्मसाथ गर्दै नागरिकलाई केन्द्रमा राखी विभिन्न क्षेत्रमा कार्य गरिरहेको छ । महाशिला गाउँपालिकाले जनतालाई केन्द्रमा राखी नीति तथा कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै उत्कृष्ट स्थानीय सरकारको रूपमा आफूलाई अब्बल सावित गरेको विदितै छ । हाल देशमा उत्पन्न आर्थिक शिथिलताले समग्र देशको अर्थतन्त्रलाई गम्भिर असर पारेको हुँदा हरेक क्षेत्रमा अर्थतन्त्रको प्रभाव परिरहेको अवस्था विद्यमान रहेको छ । नागरिकहरुको असिमित अपेक्षाहरुलाई पुरा गर्न गाउँपालिकालाई संघिय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्तहुने अनुदान घटेर आउनु र पालिकाको आन्तरिक श्रोत कमजोर हुनुको कारणसिमित बजेटको परिधिमा रही नागरिकको वृहत्तर हितको लागि आफ्नो स्रोत साधनलाई अधिकतम परिचालन गर्ने गरी संयुक्त राष्ट्रसंघले लिका दिगो विकासका लक्ष्यहरुको आन्तरिकीकरण गर्दै योजनावद्ध विकासलाई ध्यानमा राखेर अगाडी बढ्नु पर्ने कुरा यस सभा समक्ष जानकारी गराउँदछु । नीति तथा कार्यक्रमको लागि आफ्नो महत्वपूर्ण सुभाब दिनुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । नीति तथा कार्यक्रम तय गर्दा विगतका वर्षहरुको अनुभव, विभिन्न महानुभावहरुले दिनुभएको अमूल्य राय सुभाब, दिगो विकासका लक्ष्यहरु, गाउँपालिकाका विभिन्न विषयगत समितिहरुको सिफारिस समेतलाई आधार लिईएको छ । नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि एवं राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

सभा सदस्यहरु,

देश निर्माणमा प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक, गणतान्त्रिक र संघियता सहित सामाजिक मुक्ति आन्दोलनमा सहभागी जनसमुदाय प्रति सम्मान व्यक्त गर्दै नेपाली आमाका थुप्रै सपुतहरुले वलिदानी पूर्ण संघर्ष र सहादत प्राप्त शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै घाईते र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु प्रति सु-स्वास्थ्यको कामना सहित उहाँहरुको योगदानको उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

आजको आवश्यकता दिगो विकासका लागि समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको राष्ट्रिय लक्ष्य पुरा गर्नु हो । शासन व्यवस्थाको ढाँचा परिवर्तन भएपनि सोच र कार्यशैली परिवर्तन नहुनुले संघियताको मुल मर्मको अनुभूति जनताले गर्न पाएका छैनन् । पारदर्शीता, शुशासन साथै भ्रष्टचारमुक्त समाज निर्माणकालागि राजनैतिक नेतृत्व र राज्य संयन्त्रको शुद्धिकरण आजको अपरिहार्य आवश्यकता हो । दिगो विकास, मानव अधिकार, संस्थागत सुशासन, पारदर्शीता, जवाफदेहीता र कानुनी राज्यकालागि केन्द्र, प्रदेश र स्थानिय सरकारको सहकार्य साथै समन्वय विना सम्भव छैन र जसका लागि स्थानिय सरकारलाई अधिकार सम्पन्न र मजबुत बनाउन ध्यान दिन जरुरी छ । आमसर्वसाधारणले प्रत्यक्ष प्रत्याभूत गर्ने तथा समाजवादको आधार निर्माण गर्ने जनताको प्रत्यक्ष सरकार भनेको स्थानीय सरकार नै हो ।

सभा सदस्यहरु,

नेपालको संविधान, २०७२ ले ल्याएको संघीय शासन प्रणालीले आज हामी जनताको निकटतम सारथी बन्ने अवसर पाएका छौं । देशमा बढ्दो व्यक्तिगत स्वार्थ र दलिय राजनैतिक गैह्र चरित्रले पुनः द्वन्द्व र अस्थिरता तर्फ देश धकेलिने खतरा र प्रवृत्ति चुनौतिको रूपमा हाम्रो सामु देखा परेको छ । जसले गर्दा राजनैतिक वितृष्णा र स्वयम् व्यवस्था प्रति खतराका संकेतहरु समेत देखिन थालेका छन् । यस गाउँसभाको अवसरमा सभासदस्यहरु लगायत गाउँपालिकालाई विभिन्न कार्यमा साथ र सहयोग गर्नु

हुने सम्पूर्ण महाशिला गाउँपालिकाका आदरणीय आमा-बुवा, दिदी-बहिनी तथा दाजु-भाईहरु, निर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि एवं क्रियाशिल राजनैतिक दलहरु तथा सामाजिक विकास अभियन्ताहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, शिक्षक मित्रहरु, क्रियाशिल पत्रकारहरु एवं विभिन्न कार्यालय, संघ, संस्था लगायत सम्पूर्णका प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु। यस गाउँ सभाले “शिक्षा, कृषि, रोजगार, स्वास्थ्य र पुर्वाधार: सुन्दर-समृद्ध महाशिला विकासको आधार” भन्ने नारालाई सफलभूत पार्न यस गाउँपालिकाको समग्र विकासको लागि आ.व.२०८१/०८२ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम यस सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित छु। आवाधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य, उद्देश्य तथा रणनीति र कार्यनितिहरुका साथै विगतका अधुरा कार्यक्रमहरुलाई सम्पन्न गर्ने गरी नीति तथा कार्यक्रम तय गरिएको जानकारी गराउन चाहन्छु। सम्मानित यस सभामा पेश हुने नीति तथा कार्यक्रममा व्यापक छलफल गरी वस्तुपरक नीति तथा कार्यक्रम पारित हुने अपेक्षा गर्दै आ.व. ०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु।

उपस्थित सभा सदस्य ज्यूहरु, यस गाउँपालिकाको समग्र विकासको पक्षमा ध्यान दिदै आगामी आ.व.०८१/०८२ को गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिइएका आधारहरु देहाय बमोजिम रहेको व्यहोरा म यस सम्मानित सभा समक्ष अनुरोध गर्न चाहन्छु।

- ✓ नेपालको संविधान २०७२ ,
- ✓ स्थानिय सरकार संचालन २०७४ ,
- ✓ संघ तथा प्रदेशका निति नियम, ऐन कानुन साथै महाशिला गाउँपालिका सभाद्वारा पारित विभिन्न कानुन तथा नियम तथा नितिहरु,
- ✓ कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमासम्बन्धी मार्गदर्शन,
- ✓ योजनाको आधारपत्रमा उल्लिखित व्यवस्थाहरु,
- ✓ नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र विभिन्न मन्त्रालयका मार्गदर्शन तथा निर्देशन र सुझावहरु,
- ✓ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय सन्धी संभौता र प्रतिवद्धताहरु,
- ✓ दिगो विकास लक्ष्यमा आधारित भई नेपाल सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकारले प्राथमिकीकरण गरेका योजनाहरु,
- ✓ महाशिला गाउँपालिकाको ५ वर्षे आवाधिक योजनामा आधारित योजनाको आधार,
- ✓ वस्तिगत, टोल विकास संस्था र वडास्तर, विषयगत समिति, योजना तर्जुमा समिति हुँदै सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियाद्वारा प्राथमिकीकरण सहित प्राप्त भएका आयोजना, कार्यक्रम तथा स्थलगत रुपमा अनुगमनमा जनतावाट आएका सुझावहरुका आधारमा यो नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ।

आदरणीय सभासद ज्यूहरु, आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन पश्चात देहायका उद्देश्यहरु हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ।

क. जनताको जीवन स्तरलाई समृद्धिको मार्गमा लैजादै महाशिलाको आर्थिक, सामाजिक,सास्कृतिक विकासलाई साकार पार्न “शिक्षा, कृषि, रोजगार, स्वास्थ्य र पुर्वाधार: सुन्दर-समृद्ध महाशिला विकासको आधार” भन्ने मूल नाराका साथ शिक्षामा गुणस्तर, कृषिमा दीर्घकालीन विकास योजनासहित अगाडि जाने नीति अवलम्बन गर्नु,

ख. पर्यटन विकासमा पुर्वाधार निर्माण, विकास स्वयंसेवक परिचालन, कृषि तथा गैर-कृषि क्षेत्र, उद्यम विकासको क्षेत्रमा जोड, स्थानीय उत्पादनमा जोड दिई आत्मनिर्भरतातर्फ उन्मुख गरी

- व्यवसायीकरणकका साथै केन्द्र तथा प्रदेश सरकारसंग सहकार्य र अन्य दातृसंस्था र गैससरकारी संस्थाहरूसंग सहलगानीमा कार्यक्रम गर्नु,
- ग. जेष्ठ नागरिक, महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई वडामै सामाजिक सुरक्षा भत्ता, लाभबाट बञ्चित समुदायहरूको स्रोत र साधनमा पहुँचमा वृद्धि गर्ने र बजारवाट गाँउ आएका, विदेशवाट फिर्ता भएका, रोजगारी गुमाएका युवाहरूमा रोजगारी सिर्जना गरि आर्थिक विकास तथा उत्पादनमा जोड दिनु,
- घ. सामाजिक परिचालनद्वारा विकास संस्था गठन परिचालन, महिला समुह, क्लब तथा संघ संस्था सहकारीहरूसंग सहकार्य गरी सामाजिक परिचालनलाई संस्थागत रूपमा अगाडि बढाई पूर्णखोप, शून्य होमडेलिभरी, वाल मैत्रि, अपाङ्क मैत्रि, पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँपालिका, सामाजिक विकृति जाँड, रक्सी, जुवा, तास विभिन्न दुर्व्यसनी, अपराध र महिलाहिंसा एवम् बालहिंसाको विरुद्धको अभियान र सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम गर्नु तथा जनसहभागितामा आधारित योजनालाई विशेषः प्राथमिकता दिनु,
- ङ. सामुदायिक विद्यालयको शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गरी आधारभूतहमा पढ्ने सबै बालबालिकालाई पालिकाभिन्नका विद्यालयमा नै पढाउन अभिभावकलाई प्रेरित गरीशिक्षक,अभिभावक र गाउँपालिकाको साभेदारीमा “**एक वडा एक आवासीय विद्यालय**” कार्यक्रमलाई क्रमिक रूपमा विद्यार्थिले “**पढ्दै कमाउँदै**” गर्ने विद्यालयमा विकास गर्दै गर्नु र उच्च शिक्षा अध्ययन र उच्च मावि अध्ययन सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइ प्राविधिक जनसक्ति तयार गर्ने, गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्था, वडा कार्यालय र सामुदायिक विद्यालयहरूको अनगुगमन मा प्रविधिको प्रयोग गर्नु,
- च. भौतिक पूर्वाधार विकासमा दिगो विकासको अवधारणा समेतलाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिका सेवा क्षेत्र भरी रहेका सामुदायिक विद्युतलाई विद्युत प्राधिकरणलाई हस्तान्तरण गर्ने, १ घर १ धारा, टोल सम्म पुग्ने सबै सडक वाह्रै महिना संचालनमा ल्याउने जस्ता कार्यक्रमले जनताको जीवनस्तर सहज हुनुका साथै विकासमा जनताको पहुँच वृद्धि हुने, वडा कार्यालयहरूको भवन संघ र प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा क्रमश निर्माण गर्नु,
- छ. आन्तरिक आय वृद्धि, करको दायरा फराकिलो बनाउने एवं राजश्व संकलनमा आम नागरिक र निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गर्नु, स्वेच्छिक कर तिर्ने वातावरण तयार गरी करबाट संकलित आयलाई जनताको प्रत्यक्ष विकासका लागि खर्च गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाउनु,
- ज. सबै नागरिकलाई स्वच्छ पिउने पानीमा पहुँच पुर्याउनका लागि लिफ्ट खानेपानी योजनाहरूको विद्युत महशुल निःशुल्क गर्नु तथा सम्पूर्ण योजनाको नियमित सञ्चालन एवम् सुरक्षाको लागि गाउँपालिकाले १ /१जना स्वयम् सेवकको व्यवस्थापन गरि निरन्तरता दिनु,
- झ. भ्रष्टाचारमुक्त समाज निर्माणमा जोड दिनु, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता वृद्धि गर्न सार्वजनिक सुनुवाईलाई चौमासिक रूपमा अनिवार्य गर्ने नीति लिनु ।

सभासदस्यहरु,

यस महाशिला गाँउपालिकाका विद्यमान भौगोलिक क्षेत्र एवं जातजाति, सम्प्रादय मौलिक कला संस्कृति, भाषा, भेषभुषा, इतिहास, कला, संस्कृति, प्राकृतिक स्रोत साधनको सर्वेक्षण, संरक्षण र व्यावसायिक उत्पादन विशेष जोड दिन जरुरी रहेको छ । यो गाउँसभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले यस क्षेत्रको विकासका लागि सकारात्मक र महत्वपूर्ण योगदान गर्नेछ भन्ने कुरामा मैले पूर्ण विश्वास लिएको छु । हाम्रा विगत वर्षका उपलब्धीहरु प्रस्तुत गर्दछु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

- महाशिला विकास स्वयंसेवक एकघर एक रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत विपन्न २५१ भन्दा बढी नागरिकहरु शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, विद्युत, कृषि, पर्यटकिय स्थल, निर्माण र उत्पादनका काममा परिचालित भएका छन् । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत ६७ जनाले १०० दिन कार्य गरेका छन् । एक घर एक टनेल कार्यक्रम यस महाशिला गाउँपालिका भरी लागु भएको छ ।
- आन्तरिक पर्यटक पर्वद्धनका लागि गाउँपालिकाका ७ स्थानमा होम स्टेको शुरुवातका भएकाले आन्तरिक र बाह्य पर्यटक आउने क्रम बढेको छ ।
- महाशिलाका सेभेन प्वाइन्टको रुपमा महाशिलाको शिलाक्षेत्र, वालारानी गंगाधर गुफा क्षेत्र, पैयुँकोट, गोर्ल्याङ्ग क्षेत्र, चिसापानी क्षेत्र, दुक्तान वसाह क्षेत्र, फलामखानी धुँवाकोट क्षेत्र ७ स्थानलाई विकास गर्ने काममा स्थानीय सरकार अग्रसर रहेको छ । महाशिला क्षेत्र १०० गन्तव्य सुचिकृत भई गणेश मन्दिर, शिला क्षेत्रको घेरावार तथा आश्रम भवन निर्माण, शिला परिक्रमापथ जस्ता कामहरु सम्पन्न भएका छन् भने चिसापानीमा भ्यूटावर निर्माण र पैयुँकोटमा पर्यटकपथ परिक्रमा मार्ग सहितका पूर्वाधार निर्माणधिन अवस्थामा छन् ।
- उत्पादन महाअभियानले खसी, बोकामा प्रति के.जी.रु २५ र तरकारीमा प्रति के.जी.रु. ५ को दरले अनुदान उपलब्ध गराइएको छ । महिला सहकारी मार्फत होश्राङ्गदीमा र पाखापानिमा सहकारी पसल समेत संचालनमा आएका छन् । हेफरसंगको साभेदारीमा होश्राङ्गदी र पाखापानिमा २ वटा सहकारीका लागि बोलेरो जीप प्राप्त भएका छन् । आएका छन् । महाशिला गाउँपालिकामा कार्यक्षेत्र रहेका जम्मा २२ सहकारी मध्ये ९ वटा सहकारी संस्थालाई कोपोमिसको प्रयोगकर्ता नाम र पासवर्ड उपलब्ध गराईएको छ ।
- होश्राङ्गदीमा र बालकोटमा सामुहिक कफि फर्म र फलामखानीमा चिया विकासको काम भई रहेको छ । यसै गरी भोक्सिड, होश्राङ्गदी, बालाकोट, पाखापानि र दुक्तानमा सुन्तला, भोग्सींगमा अलैची फर्म र सवै वार्डहरुका विभिन्न स्थानमा आलु, तरकारी र फलामखानिमा किवी खेतीको पकेट क्षेत्र बनेका छन् । वडा नं.१ देखी ५ सम्म सुन्तला उत्पादन क्षेत्रको रुपमा विकाश गरिएको छ । तरकारी फर्महरु संचालन भएका छन् । सुन्तला बाहिर निकासी हुन थालेको छ ।
- सवै वडाहरुमा वाखा पकेट क्षेत्र, कुखुरा, वंगुर, मौरी पालनलाई व्यवसायिक रुपमा संचालन भइ रहेका छन् । उद्यमीहरुको लाइ मौरी पालन संबन्धि क्षमता विकासको लागि तालिम सञ्चालन गरिएको छ ।
- गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत छोटो अवधिको विभिन्न सीप विकास तालिम प्रदान गरि ११५ जना नयाँ उद्यमी सिर्जना गरिएको छ ।
- मुख्यमन्त्री नवप्रवर्तन कार्यक्रम अन्तर्गत महाशिलाबाट बर्षेनी हुने बसाइसराइलाइ निरुत्साहित गर्नको लागि र महाशिलामा जग्गा राखेर बाहिर वसेका महाशिलावासी आय आर्जन गर्न सहज हुने गरी संचालन गरिएको बाँभो जमिन सदुपयोग परियोजना अनुसार सिँचाइ पाइप र मल्टिचड प्लाष्टिक सहित किसानहरुलाई १०००० दाँते ओखरका कलमी विरुवा बाँभो जमिनमा लगाइएको ।

- गत वर्ष लगाइएको तरुल र फर्सीको उत्पादन राम्रो भई बजार निकाशि हुन शुरु भएको र बजारमा माग वृद्धि भएकोले यस वर्ष पनि कृषकको माग बमोजिम प्रयाप्त तरुल र फर्सीको विऊ वितरण गरिएको ।
- खाद्यन्न बालीको उन्नत विऊ प्रयोगमा ५०% अनुदान (गहुँ ५५० केजी) वितरण गरिएको ।
- किसान सँग महाशिला कृषि कार्यक्रम अन्तर्गत महाशिला गाउँपालिका र हेफर नेपाल इन्टरनेशनको साभेदारीमा गाउँपालिका भित्रका विपन्न किसानहरुलाई ७६ वटा माउ बाखा २२ बोका वितरण गरिएको साथै बाखा खोर निर्माण १०० वटा र भकारो सुधार ५० ओटा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । घरघरमानै स्वास्थ्यकर अर्गानिक तरकारी उत्पादनको लागि सवै वडाका कृषकहरुलाई प्लाष्टिक टनेल निर्माण सहित तरकारी उत्पादन सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गरि बेमौसमी तरकारीको विऊ तथा विरुवाहरु तत्पादन गरि वितरण गरिएको छ ।
- मौरीपालन व्यसायको उच्च सम्भावन रहेकाले कृषकहरुको मागलाइ मध्यनजर गर्दै ५५ जना कृषकहरुलाई खालि मौरी घर वितरण गरिएको छ ।
- कृषि औजार सहयोग कार्यक्रम मार्फत च्याम्सो, मिल र हलो वितरण गरिएको ।
- गोठ गोठमा पशु स्वास्थ्य प्राविधिक कार्यक्रम अन्तरगत प्रत्येक घर धुरीमा पुगी सवै पशुलाई जुका माटेको औषधि र प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराईएको । लिमि पाराकोटे भैसीका पाडापाडी संरक्षण कार्यक्रमलाइ निरन्तरता दिईएको छ ।
- आयतित मदिरालाई निरुत्साहित गर्दै गाउँपालिका भित्रैबाट स्थानिय कच्चा पदार्थमा आधारित रक्सी ब्रान्डिड गर्ने कार्यको अनुसन्धान र लागु पदार्थ सेवनलाई नियन्त्रण गर्न योजना गरिएको छ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र :

शिक्षा

- महाशिला गाउँपालिकाको समग्र सिकाई उपलब्धि शैक्षिक सत्र २०७९ को तुलनामा शैक्षिक सत्र २०८० मा १४.९ प्रतिशतले सिकाई उपलब्धि वृद्धि भएको । विद्यालय तहमा सञ्चालन हुने विभिन्न तहका परीक्षालाई मर्यादीत एवं व्यवस्थित बनाउँदै पालिका स्तरिय कक्षा १, ३, ५ र ८ को शैक्षिक उपलब्धि मापन परिक्षा सञ्चालन गरि शैक्षिक समीक्षा गरिएको छ ।
- विद्यालयको शैक्षिक स्तर अभिवृद्धि साथै अभिभावकको चाहना बमोजिम प्रारम्भिक बालविकास देखि कक्षा ७ सम्म अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठन भएको छ ।
- माध्यमिक र आधारभूत तहवाट शुरु गरिएको “एक शिक्षक एक ल्यापटप, एक कक्षा एक प्रोजेक्टर” कार्यक्रमले प्रविधिमैत्रि शिक्षणको शुरुवात भएको छ । गाउँपालिका अन्तरगत सञ्चालित विद्यालयका सम्पूर्ण शिक्षकहरुलाई प्रविधिमैत्रि शिक्षक विकास तालिम अन्तरगत कम्प्युटर सम्बन्धि आधारभूत तालिम प्रदान गरिएको छ ।
- स्थानीय स्तरमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न साथै आर्थिक अभावमा आफ्नो क्षमता र योग्यता अनुसारको उच्च शिक्षा हासिल गर्ने अधिकारलाई मध्यनजर गर्दै विभिन्न संकायमा अध्ययन गर्ने ८ जना विद्यार्थीहरुलाई उच्च शिक्षा अध्ययन कार्यक्रम साथै उच्च माध्यमिक शिक्षा सहयोग कार्यक्रम मार्फत ४ जनालाई प्रोत्साहन गरिएको छ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि तथा विद्यार्थीहरुमा सामाजिक, सांस्कृतिक, संवेगात्क, नैतिक आचरण एवं अन्य प्रतिभाको पहिचान र प्रस्फुटन गराउन श्री महेन्द्र ज्योती मा.वि. लुखु, श्री स्वधर्म

मा.वि. पाखापानीमा दिवा आवाशिय र श्री गोर्ल्याङ्ग धाम आ.वि. होश्राङ्गदीमा पुर्ण आवासिय कार्यक्रम पालिको आर्थिक तथा अभिभावकहरुको जिन्सी साभेदारीमा सञ्चालन गरिएको छ ।

- शिक्षकहरुको ज्ञान,सिप र क्षमतामा पुनर्ताजगी प्रदान गरि सिकाइलाइ जिवन्त र चिरस्थायी बनाउन प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका शिक्षकलाई शैक्षिक सामाग्री निमार्ण तालिम साथै अन्य तहका शिक्षकलाई पाठ्यक्रम प्रबोधिकरण र विषयगत तालिम सञ्चालन गरिएको छ ।
- सम्पुर्ण विद्यालयका विद्यार्थीहरुलाई होमवर्क डायरी र शिक्षकहरुलाई शिक्षक डायरी उपलब्ध गराइएको छ ।
- विद्यार्थीहरुलाई नैतियान र चरित्रवान बनाउदै कठिन परिस्थितिमा आफुलाई सहजरुमा जिवनयापनको निमित्त तयार पार्ने उद्देश्यले ८ वटा माध्यमिक विद्यालय र ४ वटा आधारभूत विद्यालयका शिक्षकलाई ७ दिने खेलकुद र योग प्रशिक्षक तालिम प्रदान गरिएको छ ।
- आवाशिय कार्यक्रम सञ्चालन भएका विद्यालयहरुमा पढदै कमाउदै कार्यक्रम अन्तरगत श्री स्वधर्म माध्यमिक विद्यालय र श्री गोर्ल्याङ्ग धाम आधारभूत विद्यालयमा आलु र च्याउ खेति गरि उत्पादन गरि प्राप्त भएको रकम विद्यार्थीलाई एकमुष्ठ रुपमा वितरण गरिएको छ ।
- अस्थायी करार शिक्षक तथा कर्मचारी नियुक्ति गर्दा लागेको सम्पूर्ण खर्च पालिकालेनै व्यहोर्दै आएको छ ।
- विषयगत शिक्षक समुह गठन तथा आवश्यकता अनुसार परिचालन गरिएको छ ।
- पालिकाको शैक्षिक कार्यपात्रो मार्फत पालिका भित्र एकै किसिमको शैक्षिक अभ्यास साथै विभिन्न विद्यालयको असल अभ्यास अवलोकन र प्रत्यक्ष अनुभवलाई आदनप्रदान गर्ने उद्देश्यले पालिकाको आयोजना र विद्यालयको व्यवस्थापनमा विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापलाई विकेन्द्रिकरण गरिएको छ ।

स्वास्थ्य

- सवै वडामा वर्थिङ्गसेण्टर संचालन गरी आमा र नवशिशुको मृत्यु दरलाइ शुन्य गरिएको छ ।
- अध्यक्ष सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रम अन्तर्गत सुत्केरी महिलाहरुलाइ ३ पटक सुत्केरी जाँच गरि उनीहरुको पोषण अवस्थालाई सुधार गर्नको लागि रु २०००/- बराबरको कुखुराको भाले, अण्डा तथा घ्यू वितरण गरिएको छ ।
- भोक्सिड र पाखापानीमा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । बालाकोट र फलामखानी स्वास्थ्य चौकीको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ । १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल निर्माणको लागि स्वस्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयवाट डि.पि.आर.स्वीकृति भइ काम सुचारु भइ रहेको छ ।
- ७० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरीक तथा दिर्घ रोगीहरुलाई तिन तिन महिनामा घर घरमा गई स्वास्थ्य परीक्षण गरी प्रेसर, सुगर जाँच गर्नुका साथै निःशुल्क औषधी वितरण गरिएको छ ।
- यस पालिका भित्र रहेका १५ महिना सम्मका सम्पूण बालबालिकाहरुलाइ नियमानुसार पाउन सम्पुर्ण खोपहरु पूरा गरी पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना युक्त वडा तथा पालिका घोषणा गरिएको छ ।
- पालिका स्थित सम्पुर्ण माध्यमिक तहका विद्यालयहरुमा किशोरी शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- यस पालिका अन्तर्गत रहेका गर्भवति महिलाहरुलाई सुरक्षित सुत्केरि हुनको लागि स्वास्थ्य संस्था सम्म जान र आउनका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्सको व्यवस्था साथै जटिल प्रकारको प्रसुति

भएमा मान्यता प्राप्त स्वास्थ्य संस्था सम्म जानको लागि पनि निःशुल्क एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिएको छ । यस पालिका अन्तर्गत रहेका गर्भवति महिलाहरूलाई निःशुल्क क्याल्सीयम वितरण गरिएको छ ।

- यस पालिका अन्तर्गतका प्रत्येक वडामा ३/३ महिनामा गर्भवती महिलाहरूको लागि निःशुल्क ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड भिडियो एक्सरे) सेवा प्रदान भएको छ ।
- यस पालिकामा विगत २ वर्ष देखि घरमा हुने सुत्केरीलाई शुन्य गरिएको छ ।
- महाशिला आधाभूत अस्पतालमा वैकल्पिक उर्जा जेनेरेटरको व्यवस्था गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य सेवाको पहुँच कम भएको क्षेत्र पहिचान गरि ति स्थानहरूमा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई मार्फत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह निरन्तर गरिएको छ ।
- महाशिला वासिहरूको स्वास्थ्यलाई मध्येनजर गर्दै आवश्यकता अनुसार विभिन्न स्वास्थ्य शिविरहरूको आयोजना गरि विशेषज्ञ सेवा प्रदान गरिएको छ ।

सामाजिक न्याय

- जुवा, तास र मदिरा नियन्त्रण कार्यक्रम संचालनले मदिरा सेवन र घरेलु हिंसा केही न्युनिकरण भएको छ ।

खानेपानी

- खानेपानीमा १ घर १ धारा ६ वटै वाडामा निरन्तर संचालन भइरहेको छ भने हाल सम्म १ घर १ धारा को काम गाउँपालिका भित्र १३६८ घरधुरीको खानेपानी धारा सम्पन्न भइसकेको र हाल ४९८ धारा सम्पन्न हुन बाँकि रहेको छ । लिफ्ट खानेपानी सञ्चालन भएका योजनाहरूको विद्युत महशुल निःशुल्क गरि लिफ्ट योजनाको सञ्चालनको लागि १/१ जना पालिकाले परिश्रमीक व्यहोर्ने गरि स्वयंसेवक उपलब्ध गराईएको छ ।
- उर्जा, जलस्रोत तथा खानेपानी मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश सरकार सँग सम्भौता गरि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) योजना अनुसार सबै वडाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र घरधुरीको सर्वेक्षणको लागि २ जना गणकहरू नियुक्ति गरि डाटा संकलन कार्य अगाडी बढाइएको छ ।

भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र :

- सबैको चासो रहेको महाशिला चक्रपथको ट्याक ओपन भएकोमा सुधार विस्तारको काम अगाडी बढेको छ ।
- गाउँपालिकाले डिपिआर गरेका ५ कि.मी. गानावाङ्ग लुंखु सडक गाउँपालिकाले आफै पिच गरी सम्पन्न गरेको छ । दुक्तान सिम्ले सडकको पिच शुरु भएको छ भने लुंखु बालाकोट पिच गर्ने काम अगाडी बढिरहेको छ । डिपिआर वनेका ५ वटा सडकको सुधार विस्तारको काम भई रहेको छ ।
- चालु आ.व. २०८०।०८१ मा २,४२५ मिटर सडक ढलान गर्ने कार्य सम्पन्न हुनुका साथै २,६६५ मिटर सडकको नयाँ ट्याक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- यस पालिकाको भोक्सिङ्ग, पाखापानी र फलामखानीमा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- पैयुँकोटमा १९० मिटर फ्ल्याट स्टोन र रेलिड सहितको परिक्रमा मार्गको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।

- प्रमुख प्रशासकिय भवन निर्माण कार्य सम्पन्नको अन्तिम चरणमा रहेको र महाशिला क्षेत्रमा आश्रम भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- स्थानीयलाइ रोजगार दिने उद्देश्यले सुरु भएको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तथा महाशिला विकास स्वयंसेवक कार्यक्रम मार्फत करिब ३ किलोमिटर सडक सोलिड गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।

विपत तथा वातावरण संरक्षण क्षेत्र :

- महाशिला गाउँपालिकामा विपत व्यावस्थापन कोष निर्माण गरि विपदमा परेकाहरुलाइ तत्काल आर्थिक सहायता उपलब्ध गारइएको छ ।
- स्थानीय पोखरी कुवा संरक्षणको कामलाई निरन्तरता दिईएको छ ।

संस्थागत सेवा प्रवाह र शुसासन क्षेत्र:

- सबै वार्ड कार्यालय, विषयगत कार्यालय र गाउँपालिकाको अत्यावश्यक सेवा प्रवाहकालागि आफ्नै भवनहरुबाट भएको छ ।
- महाशिला गाउँपालिकाको O&M तयार भएको छ ।
- लै.स.सा.स. योजना, मध्यकालिन खर्च संरचना र राजश्व सुधार योजना निर्माण भएको छ ।
- आवश्यक ऐन, नियम र कानुन निर्माण गरिएको छ ।
- वार्षिक निति तथा योजना र बजेट किताव नियमित प्रकाशन हुने परिपाटी बसेको छ ।
- सबै सूचना सार्वजनिक गर्ने र गाउँपालिकाको वेबसाईडमा प्रकाशन गर्ने परिपाटी बसेको छ ।
- वित्तिय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कन FRA मा ७० अंक प्राप्त गरी पर्वतका स्थानीय तहहरुमा दोस्रो तथा स्थानीय तह क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) मा ७५.७५ अंक प्राप्त गरी तेस्रो स्थानमा रहेको अवस्था छ ।
- आन्तरिक लेखापरिक्षण तथा अन्तिम लेखापरिक्षणबाट देखिएको बेरुजु मध्ये असुल बेरुजु रु २९३८४६ असुल गरीएको छ भने महालेखा परिक्षकको २०८१ को प्रतिवेदनमा बेरुज (०.१२ प्रतिशत) रहेकोले पर्वत जिल्लामा सबै भन्दा कम बेरुजु हुने गाउँपालिका तथा गण्डकी प्रदेश भरिमा तेस्रो कम बेरुजु हुने पालिकामा परेको रहेको छ । . अन्तरिक आयमा यस वर्ष जेठ ३२ सम्मको तथ्याङ्कलाई हेर्दा विगत ६ वर्षको औषत आय भन्दा बढि संकलन भएको छ ।
- गत आ.व. सम्ममा जम्मा २६१ वटा व्यवसाय तथा कृषि फर्महरु संचालन रहेकोमा यस वर्ष थप ३१ वटा व्यवसाय तथा फर्म दर्ता भइ जम्मा २८२ वटा संचालनमा रहेका छन् ।
- बैंकको पहुँचबाट टाढा रहेका जेष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएका साथै अन्य लाभग्राही लाभग्राहीको सेवालाइ मध्येनजर गर्दै बैंक र गाउँपालिकाको सहकार्य घुम्ती शिविर सञ्चालन गरि १ र ६ न. वडाबाटै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको छ ।
- समाजिक सुरक्षा भत्ता EFT System बाट भुक्तानी गरिएको छ ।

आ.व. २०८१।०८२ का लागि विषयगत नीति तथा कार्यक्रमहरु यस प्रकार रहेका छन् :
क्षेत्रगत नीतिहरु

क). आर्थिक विकास क्षेत्र

१. कृषि तथा पशुविकासका लागि उत्पादनमा आधारित अनुदान, कृषि उपजको बजारिकरण, सहकारीकरण तथा उद्यमीहरुलाई प्रोत्सहानको लागि उचित प्रवन्ध मिलाइने छ । “**एक टोल एक उत्पादन कार्यक्रम**”लाई साभेदारी कार्यक्रम मार्फत क्रमिक रुपमा अगाडी बढाइने छ ।
२. महाशिला विकास स्वयंसेवक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै ५०० भन्दा बढी नागरिकलाई रोजगार दिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
३. लिमे, पाराकोटे जातका भैसी र पाडापाडीहरुको संरक्षण गर्न सवै वार्डमा सवै भैसी सुत्केरी भैसीका पाडा पाडी संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ।
४. स्थानिय गाई, भैसी, वाखा, कुखुरा, सुँगुरहरुको संरक्षण साथै नश्लसुधारको कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
५. महाशिलाका पर्यटकिय क्षेत्रको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी श्रोत परिचालनमा जोड दिईने छ ।
६. घर फर्क प्यारा प्यारी कार्यक्रमलाई विदेश तथा बजारवाट फर्केका अन्य युवाले उत्पादन मुलक व्यवसाय गर्न चाहेमा बैक संग समन्वय गरि रु १० लाख सम्मको ऋणको व्याज २ वर्ष सम्म गाउँपालिकावाट तिरीदिने निति लिइने छ, भने उक्त व्यवसायलाई सफल बनाउन आवश्यक तालिम र नियमित प्राविधिक सेवा निशुल्क उपलब्ध गराईने छ ।
महाशिलामा जग्गा जमिन छाडी वसाईसरी गएका परीवार पुन वसाइ सरी आफ्नो जग्गामा खेति गर्ने गरी फर्की आएमा घर भत्कीएको भए घर निर्माणको लागि रु १ लाख र सो परिवारलाई ६ महिनासम्म खान पुग्ने गरीप्रति परिवार सदस्य रु २००० मासिक खाद्यान्न अनुदान दिने नीति लिइने छ । निजलेउत्पादन मुलक व्यवसाय गर्न चाहेमा बैक संग समन्वय गरि रु १० लाख सम्मको ऋणको व्याज २ वर्ष सम्म गाउँपालिकावाट तिरीदिने निति लिइने छ, भने उक्त व्यवसायलाई सफल बनाउन आवश्यक तालिम र नियमित प्राविधिक सेवा निशुल्क उपलब्ध गराईने छ ।
७. कृषि बाली तथा पशु विमा अभियान सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
८. लघु उद्यम कार्यक्रम स्थानिय स्तरमावाट वजेट विनियोजन गरी शुरु गरिने छ । लघु उद्यम कार्यक्रम मार्फत अनिवार्य रुपमा “**एक घर एक व्यवसाय**” भन्ने नाराका साथ विशेषत दलित, महिला, विपन्न तथा वेरोजगार युवाहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिने नीति लिइनेछ । जसका लागि आवश्यक तालिम तथा औजार उपकरणमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. पालिकाको सेवा क्षेत्र भित्र पशुचौपायको स्वास्थ्यलाई लक्षित गरि चौमासिक रुपमा जुकामाटे तथा वर्षामा लाग्ने पशु रुघा काँसोका औषधी प्राविधिक मार्फत गोठमै निशुल्क खुवाउने व्यवस्था मिलाइने छ । भ्याक्सिन लगाउने तथा गोठको स्तरोन्नति गर्न आवश्यक अनुदानको व्यवस्था मिलाइ “**स्वस्थ पशु: सुरक्षित गोठ कार्यक्रम**” लागू गरिने छ । साथै कानुनि रुपमा दर्ता एवं नविकरण भएका कृषि तथा पशुपक्षि फर्मलाई निशुल्क प्राविधिक सेवा मासिक रुपमा उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ । साथै कृषि तथा पशु फर्ममा गएर निशुल्क तालिम प्रदान गरिनेछ।

११. गाउँपालिका भित्रका कृषि उपजहरुको समर्थन मूल्य निर्धारण गर्न वार्डस्तरमा मूल्य निर्धारण समिति गठन गरिनेछ । साथै सामुहिक खेति प्रणाली र जग्गा चक्लावन्दीको कार्यक्रमलाई यसै आर्थिक वर्ष देखि अगाडी बढाइने छ ।
१३. स्थानिय रुपमा प्रत्येक वार्डमा वार्ड कार्यालयको समन्वयमा १/१ वटा सहकारी सस्तो पसल संचालन गर्न प्रत्येक सहकारीलाई रु १ लाख अनुदान दिइने छ ।
१४. बाँझो जग्गामा स्वयं आफुले खेती गरेमा वा अरुको जमीनमा खेती गरेमा प्रतिरोपनी रु.१००० बाँझो जग्गा खन्नको लागि गाउँपालिकाले अनुदान दिने छ । साथै रुख फल खेति तथा फलफुल खेति तथा अन्य बाली लगाउने अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
१५. मौरीपालनको विकासका लागि तथा मह उत्पादनमा वृद्धिका लागि घरमा ५०% अनुदान दिइने छ ।
१६. कृषिमा यान्त्रिकीकरण गर्न व्यवसायिक कृषक र कृषक समूहलाई वढीमा ५०% सम्म अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
१७. यस महाशिला गाउँपालिका अन्तरगतका आर्थिक विकास योजना तथा अन्य पूर्वाधार क्षेत्रका कार्यक्रमहरुमा केन्द्र, प्रदेश सरकार र अन्य साभेदार सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरुसँग साभेदारी गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक समपुरक कोषको लागि वजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
१८. स्थानीय उत्पादनलाई जोड दिइ ग्रामीण अर्थतन्त्रमा सुधार गर्नका लागि वडास्तरमा हाट बजार र पर्व विशेष वा समय अनुसार मेला एवं महोत्सवहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ । साथै कृषि उत्पादनको बजारिकरणको लागि सहकारी तथा व्यक्तिलाई कार्यविधि बनाइ रु १ लाख सम्म जनही अनुदानको प्रवन्ध मिलाइने छ ।
१९. परम्परागत कृषि प्रणालीमा परिवर्तन गर्नका लागि ग्रामीण कृषि व्यवसायलाई आधुनिकीकरणमा जोड दिन “**एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम**” संचालन कार्यका लागि संस्थागत सहयोग गर्ने नीतिलाई अगाडि बढाइने छ । जसका लागि अनुदानको समेत उचित व्यावस्था गरिने छ ।
२०. उद्योगग्राम स्थापना गर्नका लागि प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी उद्योग क्षेत्रको विकास गर्न उद्योगग्रामको जग्गा छनौट भएको वार्ड नं. ५,३,२ मा पर्ने सिस्नेखाल्टा देखि अर्खभञ्ज्याङ्ग सम्ममा जग्गाको व्यावस्थाको लागि आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
२१. युवाहरुलाई स्वरोजगार बनाउनका लागि “**एक युवा एक उद्यम**” कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
२२. स्वयंसेवकहरुलाई उद्दमी बनाउन “**स्वयंसेवक सहकारी स्थापना**” गरिनेछ । निर्माण स्वयंसेवक लाई “**काम अनुसारको दाम**” मोडलमा काममा लगाइने छ । निर्माण स्वयंसेवक लाई मासिक रु १०००० को काम दिइने छ जस मध्य कार्यविधि बनाइ कम्तीमा रु १००० मासिक अनिवार्य वचत गर्न लगाइने छ ।
२३. उत्पादन महाअभियान कार्यक्रम अन्तरगत उत्पादनलाई वढावा दिन प्रति लिटर दुधमा रु. १०, खसीवोका जिउँदो मासुमा प्रति केजी रु २५ दीदै आएकोमा सोलाइ कायमै राखि यस वर्ष वाट ताजा तरकारी ,सुन्तला कागति , अलैची को विक्री गर्ने कीसानलाई प्रति केजी रु ५ अनुदान सहकारी मार्फत उपलब्ध गराइने छ ।
२३. व्यवसायिक फर्म संचालन गर्ने कृषकहरुलाई एकमुष्ट अनुदानको व्यावस्था गरिने छ । अर्गानिक खेतलाई प्रोसाहित गरीनेछ ।
- कम्पोष्ट मल उत्पादन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।

२४. गाँउपालिकामा एक श्रम बैंक स्थापना गरि सबैप्रकारका दक्ष, अर्धदक्ष र अदक्ष जनशक्तिको रोजगार शाखाको संयोजनमा उचित संयोजन गरिनेछ ।
२५. महाशिला गाउँपालिका अन्तरगतका खानि तथा खनिज पदार्थ, विभिन्न धातु, ढंगा, गिटि, वालुवा, लगाएतका पदार्थको प्रचुरता संभाव्यतालाई दृष्टिगोचर गरि स्थानिय वासीलाई अग्रअधिकार दिदै आवश्यकता अनुसार खानि दर्ता र विक्र वितरणको लागि आवश्यक सम्भव्यता अध्यायन गरिने छ ।
२६. यस महाशिलाको गाउँपालिका भित्रको निजि, सामुदायिक, वन, सरकारी, प्रतिजग्गाको विवरण तयार गरी स्थानीय रूपमा उपयोगकालागि कार्यविधि बनाई काम गरिनेछ ।
२७. निजि, सामुदायिक, वन, सरकारी, पर्ति जग्गामा विभिन्न जातको घाँस विकास गर्ने र स्थानिय घाँस सहितको दाना उद्योग संचालनकालागि केन्द्र र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिने छ ।
२८. गाँउपालिका स्तरीय सहकारी समन्वय समिति स्थापना गरि सोही मार्फत सहकारि संस्थाहरुलाई अझ व्यावहारिक सरलिकरण तथा प्रभावकारी बनाउदै संचालन गरिनेछ ।
२९. स्थानीय कच्चापदार्थमा आधारित लघु तथा घरेलु उद्यमीहरुको प्रर्वद्धन गर्न सीपमुलक तालिमको व्यवस्था गरि उत्पादित वस्तुहरुको बजारीकरणको सुनिश्चिता प्रदान गरिनेछ ।
३०. लोप हुन लागेका स्थानीय सीपहरुको खोजी गरि संरक्षण तथा प्रर्वद्धनको लागि सिप विकास तालिमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
३१. प्रत्येक वडामा युवा लक्ष्ठीत “एक वडा एक लघु उद्योग कार्यक्रम” सञ्चालन गरिनेछ । जसको लागि रोजगारी श्रृजनाको अवस्थालाई हेरी कार्यविधि बनाई वढीमा रु ५००००० सम्म अनुदान दिइने छ । जस्ले रोजगारी र उत्पादनमा वृदि गर्नेछ ।
३२. गरिबी निवारणका लागि लघुउद्यम कार्यक्रमबाट तथा अन्य सीप विकास सम्बन्धि तालिम हासिल गरि उद्यमी बन्नुभएका उद्यमीहरुले वडाहरुमा ५ जनाभन्दा बढीलाई रोजगारी प्रदान गर्न सक्ने गरि लघु उद्योग सञ्चालन गरेमा अनुदानको व्यवस्था गरिने छ । एक घर एक टनेल कार्यक्रम लाई सुधार गरी अगाडी वढाइने छ ।
३३. गाँजा खेति अनुसन्धानको लागि प्रदेश र संघ सरकार संग समन्वय गरिने छ ।
३४. स्थानीय रक्सी सम्भाव्यताको अनुसन्धानको लागि ल्याव परिक्षण गरिएको रिपोर्टको आधारमा संघ र प्रदेश सरकारको समन्वयमा गुणस्तर युक्त स्थानीय रक्सीलाई ब्रान्डीङ्गको प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।

ख) सामाजिक विकास क्षेत्र

शिक्षा

१. शिक्षा क्षेत्रको विकास मार्फत समृद्ध महाशिलाको आधार तय गर्न गुणस्तरीय शिक्षा महाशिला विकासको आधार प्रविधि मैत्री कक्षाकोठा तथा बालमैत्री पूर्वाधार को नितिलाइ अगाडि लैजान आवश्यक प्रवन्ध मिलाइने छ ।
२. शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरणका लागि नमूना आधारभूत कक्षा व्यवस्थापन तथा एक वडा एक आवसीय विद्यालय कार्यक्रम हाल ४ वटा विद्यालयमा संचालन भएको मा यस वर्ष थप २ वटा सामुदयीक माविलाई आवसीय मावि संचालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।
३. शैक्षिक जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि शैक्षिक तालिम तथा कार्यशालाका लागि उचित व्यवस्था गरिने छ । शैक्षिक सामग्री प्रयोग र निर्माणका लागि प्रोत्साहनको नीति अवलम्बन गरिने छ ।

४. शैक्षिक संस्थाहरुको शैक्षिक गुणस्तर मापन तथा सिकाइ उपलब्धि मापन गरी नतिजालाई शिक्षक प्रोत्साहन सँग आवद्ध गरिने नीति लिइने छ ।
५. हाल अंग्रेजी माध्यमका कक्षा ७ सम्म संचालन भैरहेको विद्यालयको पढाईलाई व्यवस्थित गर्दै आधारभूत तह सम्म विस्तार गर्दै लगिने छ । नमुना शिक्षण कार्यलाई क्रमश लागु गरिने नीति लिइनेछ।
६. विद्यालय सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने नीति अनुरूप विद्यालयमा ई-हाजिरी तथा बैज्ञानिक लेखा प्रणालीमा कडाई गरिनेछ ।
७. विद्यालयमा पढाई सँगै स्थानिय पाठ्यक्रम मार्फत विधार्थी लाई विभिन्न सिप र प्रविधि युक्त शिक्षणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
८. विधार्थीले विद्यालयमा आफुले सिक्दै गरेको काम वाट आयको पैसा सम्बन्धीत विधार्थीको नाममा बैकमा पैसा जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाई विधार्थीले विद्यालयबाट पढाई सकि विद्यालय छोडी जाँदा जम्मा भएको पैसा लीएर जाने “पढ्दै कमाउदै विधार्थी पेवा” कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
९. समाजिक परीक्षण, विद्यालय सुधार योजना र त्यसको कार्यान्वयन तथा विद्यालयको शैक्षिक वातवरणको आधारलाई प्र.अ. तथा शिक्षकको मूल्याङ्कनको आधार बनाई पुरस्कार र सचेतनाको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१०. सम्पूर्ण शैक्षिक क्षेत्रलाई प्लाष्टिक तथा जंक फुड निषेधित गरिने छ । साथै विद्यालयमा नै निर्मित स्थानीय स्तरमा उत्पादित खाद्यान्नको प्रयोग गरि दिवा खाजाको खुवाउने नीति लिइनेछ।
११. प्रधानाध्यापकसँग कार्यसम्पादन करार गरी विद्यालय प्रशासनलाई चुस्त,दुरुस्त र व्यवस्थित बनाइने छ साथै उचित प्रोत्साहन स्वरुप गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट प्रधानाध्यापकहरुलाई आधारभूत तह (१-३) लाई रु ५००/- (१-५) लाई रु ७००/- (१-८) लाई रु १०००/- र मावि तह (१-१२) लाई रु १५००/- मासिक प्र.अ.प्रोत्साहन भत्ता प्रदान गरिनेछ ।
१२. शैक्षिक क्षेत्रलाई व्यवसायिक र प्रविधि मैत्री बनाउन एक शिक्षक एक ल्यापटप र एक कक्षा एक प्रोजेक्टर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१३. महाशिला गाउँपालिकाबाट कृषी, पशु ,इन्जीनियर तथा डक्टर जस्ता प्राविधिक विषयमा स्नातक पढ्नेविद्यार्थीहरुलाई शैक्षिक प्रोत्साहन तथा सहायताको लागि वार्षिक ४ जना गरिव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई समग्र पढाई अवधिमा जनहि रु ४ लाख छात्रवृत्ति दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१४. विद्यालयमा गणित र विज्ञानको शिक्षक नपाइने अवस्था लाई मध्यनजर गरि महाशिला भित्रका सामुदायिक विद्यालय वाट एस ई ई पास गरि गणित र विज्ञान विषयमा कक्षा ११ पढ्ने गरिव तथा जेहेन्दार ६ जना विधार्थीलाई वार्षिक जनही रु ५०००० को दरले स्नातक सम्म पढ्न प्रोत्साहन स्वरुप छात्रवृत्ति दिइने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१५. विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनलाई बढवा दिने र रेडक्रस सर्कल, स्काउट, वालक्लव गठन गर्ने तथा सामुहिक क्रियाकलापमा विद्यार्थीहरुलाई परिचालन गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । यस वर्ष सवै मा.वि. (विद्यालयमा स्काउट गठन गरिनेछ ।

१४. पालिकाको संयोजन र विद्यालयको व्यवस्थापनमा अतिरिक्त कृयाकलापलाई सक्रिय रूपमा लागू गरिने नीति लिइनेछ।
१५. विद्यालयमा कार्यरत बाल सहयोगी कार्यकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरूलाई नेपाल सरकारले दिने बाहेकको रकम थप गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ।
१६. स्वास्थ्य शाखाको समन्वयमा विद्यालयमा मासिक रूपमा एक दिन स्वास्थ्य शिक्षा कक्षा संचालन गर्न **“एक विद्यालय एक स्वास्थ्यकर्मी”** कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
१७. महाशिला गाउँपालिका असाहय तथा अभिभावक विहिन बालबालिकाहरू तथा विपन्नताका कारण पढ्न नपाएका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षाको सुनिश्चित गर्न **“असाहय विद्यार्थी सँग अध्यक्ष”** कार्यक्रम मार्फत आवाशिय विद्यालयमा खाना वस्न सहित निशुल्क पढ्ने व्यवस्था गरिने छ।
१८. विद्यालयमा सञ्चालन हुने वार्षिक परीक्षा र करार शिक्षक नियुक्तिलाई थप व्यवस्थित गर्नका लागि पालिका स्वयंले दायित्व लिइ परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा निर्देशन समिति गठन गरि सम्पूर्ण परीक्षाहरूलाई व्यवस्थित लिइ गरिने छ।
३१. आधारभूत तहमा स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण लागू गरिने छ।
३२. निजामति सेवा र शिक्षक सेवा आयोगका परिक्षामा पहुँच बृद्धि गर्नका लागि इच्छुक व्यक्तिलाई शिक्षक सेवा र लोक सेवा आयोगका कक्षाहरू प्रतक्ष्य तथा निशुल्क रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
३३. शिक्षाको गुणस्तर बृद्धीको लागि अभिभावक शिक्षा संचालन गरिने छ।
३४. **“सुसाशनलाई मनन, प्रविधीयुक्त अनुगमन”** भन्ने नाराका साथ सबै विद्यालयमा सिसि क्यामरा जडान गरि पालिकाको कन्टोल रुम वाट अनुगमन गर्ने परिपाटी स्थापित गरिने छ।
३५. गाउँपालिकाको सीमित स्रोत साधनलाई परिपूर्ति गर्न सार्वजनिक निजी साझेदारी मोडेलमा गर्न सकिने शीतभण्डार, गोदामघर, सार्वजनिक सभागृह, खनिज जन्य पदार्थको उत्खनन र निकासी, सौर्य ऊर्जा, कृषि, खानेपानी, फोहोरमैला प्रसोधन, विद्यालय भवन लगायतका अन्य उपयुक्त आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ।

महिला र सामाजिक समावेशिकरण न्याय

१. साभेदारी कार्यक्रम र सहकारी मार्फत महिलाको मागका आधारमा उद्यम तथा क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरी आय आर्जनमा बृद्धिमा विशेष जोड दिइने छ।
२. समाजमा रहेका लैंगिक हिंसा तथा विभेदको अन्त्य गर्न वडा स्तरमा मेलमिलाप केन्द्र र सहजकर्तालाई परिचालन गरिने छ।
३. सुरक्षित मातृ शिशु सेवा कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरि आमा र शिशुको सुरक्षा गरिने छ।
४. यस महाशिला गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अवैधरूपमा सञ्चालित मदिरा व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याइने छ साथै मदिरा सेवनका कारण महिला, बालबालिका तथा बृद्ध समुदायमा परेको असरका कारण पहिचान गरि यसको नियन्त्रणका लागि **“जाँड रक्सी, जुवा तास, गर्छ यसले सर्वनाश”** भन्ने नाराका साथ सबै लाई सचेत गर्दै यसको नियन्त्रणका लागि टोल विकास समिति, महिला समुह, आमा समुह र बालक्लवद्वारा सचेतना कार्यक्रम संचालन गरि तोकीएको समय र तोकीएको उमेर का व्याक्तीहरूलाई मात्र विक्री गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

५. अध्यक्ष सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रममा रु २००० दिदै आएकोमा यस वर्ष देखि रु २५०० दिइनेछ। कुना देखि कोरा सम्म कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
६. सबै खालका सामाजिक विभेद न्युनिकरण गर्नका लागि जागरणमुलक अभियान सञ्चालन गरिनेछ। सामाजिक विभेदको न्युनिकरण सम्बन्धी कार्ययोजना समेत तयार गरी लागु गरिनेछ।
७. सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी स्थानीय नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ।

बालबालिका

१. विद्यालय स्तरमा बाल क्लव र प्रत्येक वडामा बाल सञ्जाल पुर्नगठन गरी बालमैत्री वडा बनाउने काम गरिनेछ।
२. बालविवाह, बालशोषण जस्ता गैरकानुनी कार्यको अन्त्य गर्न विद्यालयमा सचेतना कार्यक्रम विद्यालय स्तरमा संचालन गरिने छ।
३. सबै तहका बालबालिकालाई शिक्षाको मुल धारमा ल्याउन जोड दिईनेछ।

जेष्ठ नागरिक तथा सामाजिक सुरक्षा

१. सार्वजनिक स्थल तथा सबै भौतिक संरचनाहरु निर्माण गर्दा अनिवार्यरुपमा अपांग मैत्री बनाउनुपर्ने नीति लिइनेछ।
२. अपाङ्गको वर्ग पहिचान गरि माग र क्षमता अनुसार व्यावसायिक सहयोग गरिनेछ।
३. अपाङ्गहरुको सहज आवातजावत गर्नको लागि सहायक सामाग्री दिईने छ।
४. बैंक सँग समन्वय गरी सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई प्रत्येक वडा वडामा वितरण गर्ने प्रवन्ध मिलाइनेछ।
५. सबै वार्डका स्वास्थ्य संस्थाहरुको समन्वयमा दुई दुई महिनमा एक पटक जेष्ठ नागरिक, दिर्घ रोगी तथा अपाङ्ग हरुको घरमै स्वास्थ्य परिक्षण साथै निशुल्क सुगर परिक्षण गरिने छ।
७. जेष्ठ नागरिकको अनुभवलाई पुस्तान्तरण गर्नको लागि समय समयमा अन्तरपुस्तेनी संवाद स्थलको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

स्वास्थ्य सेवा

१. महाशिला गाँउपालिकाका सबै नागरिकहरुको पारिवारीक स्वास्थ्य प्रोफाल तयार गरिनेछ। सबै वार्डहरुमा वर्थिङ्ग सेन्टर स्थापना भई सकेकोले घरमा सुत्केरी गराउने शुन्य संख्यालाई निरन्तरता दिइने छ। जसको लागि गर्भवति महिलालाई प्रसुति हुँदा निशुल्क घरवाट अपस्तालसम्म लैजान एम्बुलेसको प्रवन्ध गरिनेछ।
३. साथै गर्भवति महिलाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थाबाट निशुल्क क्याल्सियम वितरण गरिनेछ।
२. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट सुगरको निशुल्क परिक्षण गरिनेछ।
२. पालिका भित्र वाईकाठ, गढी, दुक्तान, हिरुखर्क, अर्घाउँदी तथा धुवाकोटमा संचालन भएका ६ वटै सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइलाई निरन्तरता दिइने छ।
३. विभिन्न विद्यालयहरुमा स्वास्थ्य, शिक्षा, सुरक्षित मातृत्व, पोषण र खोप जस्ता विषयहरुमा विद्यालय र समुदायहरुमा स्वास्थ्य शिक्षा सचेतना कार्यक्रम स्वास्थ्यकर्मीद्वारा संचालन गरिने छ।
४. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा निशुल्क औषधीको आपूर्तिलाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मार्फत नियमित गरिने छ।
५. गाउँपालिकाका स्वास्थ्य कर्मी तथा आवश्यकता अनुसार विशेषज्ञ डाक्टरहरु परिचालन गरी घुम्ती शिविर संचालन गरिने छ।

६. गाउँपालिकाको लुंखु देउरालीमा १५ सैयाको अस्पताल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
७. यस गाउँपालिका भित्रका नागरिकहरूलाई कडा रोग जस्तै क्यान्सर, हेपटाइटिस बी, मृगौला मुटुरोग तथा अन्य जटिल रोगको उपचारको लागि अवस्था हेरी बढीमा रु ५००००/- सम्म आर्थिक सहयोग दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८. सबै व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य विमाका पहुँचका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
८. महाशिला भित्र हाल बसी रहेका सबै दलित परिवारका पशुको पशु विमा निशुल्क गरिने कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइने छ ।
९. आयुर्वेदिक केन्द्र आरोग्य संस्थाको सेवालाइ थप व्यवस्थित गर्न सहयोग गरिनेछ ।
११. सबै वडाहरूमा गर्भवति महिलाहरूको लागि वडा स्तरमै भिडियो एक्सरे सेवा प्रदान गरिने छ ।

खानेपानी

१. केन्द्र र प्रदेश सरकार र अन्य निकायहरू संग समेत सहलगानी गरि सबै घरधुरीमा १ घर १ धारा कार्यक्रम २ वर्ष भित्र पुरा गरिने छ ।
लिफ्ट खानेपानि योजनाको विधुत खर्च निशुल्क गरि ५ वटा लिफ्ट योजनाका संचालनको लागि १/१ जना स्वयंसेवक उपलब्ध गराईने छ ।
खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) योजना अनुसार सबै वडाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र घरधुरीको सर्वेक्षणको लागि गणकहरू खटाइ डाटा संकलन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२. यस गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण वडाहरूलाई ३ वर्ष भित्र पूर्ण सरसफाई युक्त वडा घोषणा गरिने छ ।
३. पुराना मुल कुवा र धारा पोखरीहरू संरक्षण गरिने छ ।

खेलकुद तथा मनोरञ्जन

१. खेलको माध्यमबाट युवाहरूलाई विकास गर्न गाउँपालिका स्तरीय कृष्णगोपाल स्मृति खेलमैदानको प्रदेश सरकारको सहयोगमा विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरी एक पालिकां एक खेल मैदानको अवधारणा अनुरूप नमुना खेल मैदान बनाउन पहल गरिने छ ।
२. सबै मा.वि. तथा आधारभूत तहका विद्यालयहरू विचमा प्रतिस्पर्धा गरिने राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
३. वार्ड र पालिकास्तरमा खेलकुद विकास समिति गठन गरी विभिन्न विधाका खेलकुदहरू संचालन गरिने छ ।
४. गाउँपालिकामा दर्ता भएका विभिन्न क्लव तथा समुहका कार्यक्रमलाई सहयोग गरिने छ ।

संस्कृति

१. गुरुङ्ग, मगर, नेवार, ठकुरी, दलित, वाहुनका साथै अन्य समुदायहरूको संस्कृति भल्किने गरि वडा स्तरमा समुदायले संचालन गर्ने कार्यक्रम लाई सहयोग गरिने छ ।
२. धार्मिक पर्यटन विकासका लागि लगानी मैत्री वातावरणको निर्माण गरि धुवाँकोट, गोर्याङ्गाम, फलामका धाऊ निकालेका सुरुङ्ग र धुवाकोट-गढि क्षेत्रके अध्ययन गरिनेछ ।
४. समुदाय विशेषका पुराना लोपहुन लागेका सामग्री, सीप, पेशा, वाद्यवादन सामाग्री, गीत, नाच र संस्कार र संस्कृतिको संरक्षणमा जोड दिइने छ ।

ग) पूर्वाधार विकास क्षेत्र

१. “समृद्धिको आधार, हरियाली सडक हाम्रो पूर्वाधार” भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै यस महाशिला गाउँपालिका अन्तर्गतका ग्रामिण सडकहरु र महाशिला भित्रका मुख्य सडक बाह्रै महिना सवारी साधन चल्ने गरि व्यावस्था गरिने छ । सडक गुरुयोजना तयार गरी क वर्गका सबै सडकहरु स्तर उन्नती ग्राभेल र कालोपत्रे गर्न प्रदेश र संघ समन्वयन गरिनेछ । सबै टोल सम्म बाह्रै महिना गाडी चल्ने बनाउन सडक विस्तार तथा स्तरउन्नतीको नीति लिइनेछ ।
२. महाशिला गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने सबै भवन र घरहरु नक्सा पास गरि मापदण्ड बमोजिम भू-कम्प प्रतिरोधात्मक बनाउने नीति लिइने छ ।
३. जग्गाको स्थानीय स्तरमा लगत तयार गरि स्थानीय भू-उपयोग नीति तय गरि क्रमश अनुशरण गरिने छ ।
४. “हामी सबैको भावना, उज्यालो गाउँ बनाउने, हाम्रो चाहना” भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन सबै सार्वजनिक स्थल, बजार चोकहरुमा सौर्य वत्ति लगायत वैकल्पिक उर्जा मार्फत उज्यालो महाशिला कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइने छ ।
६. सम्पूर्ण सरकारी निकाय तथा बजार तथा वस्ती क्षेत्रमा इन्टरनेटको पहुँच पुर्याइनेछ । सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रलाई आम जनताको पहुँचमा पुर्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ७ कुनै पनि सडक तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा भई रहेको पूर्वाधार नोक्सान नहुने गरी गर्नुपर्ने र नोक्सान हुने भए सोही योजनावाट मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
९. सार्वजनिक निर्माणको क्षेत्रहरुलाई पूर्ण रुपमा वालमैत्री तथा अपांगमैत्री पूर्वाधार विकासको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
१०. सिँचाई सुविधावाट वञ्चित खेती योग्य जमिनमा आवश्यक सिँचाई गर्न लिफ्ट तथा बोरिङ्ग सिँचाई लगायत बैकल्पिक सिँचाई प्रणालीका सबै सुविधाहरु विस्तार गर्ने नीति लिइने छ ।
११. घर नभएका विपन्न परिवारलाई उचित वास व्यावस्थापनका लागि रु.१ लाख सम्म अनुदान दिईनेछ ।
१२. पूर्वाधार निर्माणमा वातवरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन तथा डिपिआर तयारका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
१३. श्रमिकवाट गरिने सबैजसो काम “काम अनुसार दाम स्वयंसेवक कार्यक्रम” माफृत गर्ने नीति लिईने छ ।
१४. कन्टेनरजेन्सीको ४ प्रतिशत रकम मध्ये १ प्रतिशत विपतकोषमा र बाकी ३ प्रतिशत कार्यविधि वनाई खर्च गरिने छ ।

घ) वन वातावरण विपत व्यवस्थापन क्षेत्र

१. खाली रहेको जमीनमा वृक्षारोपण गरि सरकारी तथा सामुदायिक वनमा रहेका जडीबुटीको पहिचान, उत्पादन र वितरण तथा गैरकाष्ठ पैदावरमा आधारित उद्यम संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । जडिवुटी खेतीका लागि सामुदायिक वन र निजि क्षेत्रको पनि संलग्नतामा सहकारी र निजि फर्मलाई समेत लिजमा दिने नीति अख्तियारी गरि जनका लागि वन कार्यक्रमको शुरुवात गरिने छ ।
२. मुख्य सडक र शाखा सडकहरुको छेउछाउमा वृक्षारोपण गरि हरीयाली सडक बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. स्थानीय जलवायु अनुकूलन योजना तयार गरि सोही अनुसार कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

४. आपतकालीन बाढी पहिरोबाट जोखिममा रहेको बस्तीहरू स्थानान्तरण सहयोग गर्न गरिने छ।
५. पूर्ण सरसफाई युक्त महाशिला गाउँपालिका बनाउन सरसफाईमा समुदाय कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ।
६. फोहोरमुक्त पालिका निर्माण अभियानलाई सार्थक तुल्याउन टोल विकास संस्था, आमा समुह, स्थानिय कलब र अन्य समुहहरूलाई परिचालन गरिने छ।
६. प्लाष्टिक भोलाको प्रयोग मुक्त पालिका बनाउन महाशिला भित्रका सबै घरमा महाशिला भित्रकै उच्चमीहरूलेले निर्माण गरेका तिन (३) वटा भोला प्रत्येक घर निशुल्क वितरण गरि वातावाणमा सुधार र स्थानिय उच्चमीलाई प्रोत्साहन हुने कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
७. जिल्ला वन कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा सामुदायिक वन क्षेत्रमा र अन्य क्षेत्रमा दिगो वन व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गरिने छ। सामुदायिक वनलाई थप व्यवस्थित बनाउन पालिकास्तरको वन ऐन अनुसार दर्ता र व्यवस्थापन साथै नियमनलाई अनिवार्य गरिनेछ।
८. जलवायु परिवर्तनकलागि पालिकास्तर र वन समुहमा भएको समुदाय अनुकुलन योजना कार्यन्वयनमा प्राथमिकता दिने र जिविकोपार्जनका लागि अन्य सहयोगी संस्था, गैसस र प्रदेश एवं केन्द्र सरकारसंग कार्यक्रमका लागि सहकार्य गरीने छ।
९. विपत व्यवस्थापन पूर्व तयारीका लागि विपत व्यवस्थापन कोष परिचालन महाशिला विकास स्वयंसेवक नगर प्रहरी, नेपाल प्रहरी र रेडक्रस र संस्थालाई परिचालन गरिने छ। साथै वार्ड वार्डमा आवश्यक राहत सामग्रीको समूचित प्रवन्ध गरिने छ।
१०. पहिरो, स-साना गल्छी तथा खोलाहरूको भूक्षय रोक्न संरक्षणका कार्यक्रमहरूमा घाँस तथा विरुवा र तारजाली व्यवस्थापनमा लगानी गरीने छ।
११. मानव तथा वन्यजन्तु विचको द्वन्द्व व्यावस्थापन र खाद्य सुरक्षा कार्यक्रमलाई खेति योग्य जमिन र घर वरीपरी १५ मिटर रुख हटाउन अभियान संचालन गरीने छ।
१२. विद्युत मेन लाईन र शाखा लाईनका वरपरीका रुखहरू १० मिटर वरिपरिका सबै रुखहरू कटान गरी विद्युत सेवालाई सुचारु गर्ने नीति लिइनेछ।
१३. सबै टोल विकास संस्थाहरूलाई वार्षिक रु १०,०००/- मसलन्द खर्च उपलब्ध गराईने छ।
१४. सिमसार संरक्षणका लागि यस महाशिला गाउँपालिकाका बाह्रै महिना पानी रहने पोखरी संरक्षणका लागि प्रदेश सरकारसंग सहलगानीमा कार्यक्रम गरिने छ।

ड) वित्तिय श्रोत व्यवस्थापन तथा संस्थागत सेवा प्रवाह तथा शुसासन क्षेत्र

१. आवधिक योजना अनुसारका प्राथमिकताका क्षेत्र निर्धारण गरी वार्षिक योजना बनाईने छ। संयुक्त राष्ट्रसंघले २०१६-३० सम्मका लागि जारी घोषणा दिगो विकासका लक्ष्यहरूको क्रमशः आन्तरिकिकरण गरिने छ। साथै SDG Linkage सहितको आवधिक र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको दस्तावेज तयार गरि लागु गरिनेछ।
२. गाउँपालिकाका लागि आवश्यक ऐन, कानुन र नीति कार्यक्रम निर्माण, परिमार्जन समय अनुकुल गरिनेछ।
३. महाशिला गाउँपालिकाका विभिन्न सिमाना तथा दोवाटोमा आवतजावतलाई सहज बनाउन पालिकाको पहिचान भल्किने गरी नक्साङ्कन सहितको सूचना बोर्ड राखिनेछ।
४. जग्गाको किसिम, प्रकृति र भौगोलिक क्षेत्र अनुसार करको दायरा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरिनेछ।
५. यस गाउँपालिका भित्र रहेका खानीजन्य उद्योगको सम्भाव्यता अध्ययन, उत्पादन र विक्रि वितरणमा आवश्यक सहयोग गरी आमदानी बढाउने नीति लिइने छ।

६. विगत देखीका काममा तोकिएको समयमा योजना सम्पन्न गरि गुणस्तरीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समितिलाई उचित सम्मान गरिने छ ।
८. लेखापरीक्षण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न आन्तरिक लेखा परिक्षण शाखा मार्फत नियमित लेखापरिक्षण गरी वित्तीय शुसासन कायम गरिनेछ ।
९. जन सहभागितामूलक ढंगबाट योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउन जोड दिईने छ ।
१०. राजश्व वृद्धिका लागि धार्मिक, पुरातात्विक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, प्रवर्द्धन र विकासमा जोड दिईनेछ ।
११. राजस्वका दरहरूलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्दै र जनताहरूलाई राजश्व तिर्न उत्प्रेरित गरिने छ । साथै वडा स्तरमा वढी राजस्व संकलनमा अपेक्षित लक्ष्य पुरा गर्ने कर्मचारीलाई प्रोत्सहान स्वरुप सम्मान गरिने छ ।
१२. सेवा तथा विकासका कार्यक्रमहरू सरकारी निकाय, गैर सरकारी निकाय र वित्तीय संस्थाले वार्षिक रुपमा कार्यक्रम पेश गर्न अनिवार्य गरिने छ र पारदर्शीताको लागि गाउँपालिकाद्वारा एकद्वार नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१३. सवै वडामा नागरिक बडापत्र र निर्माणाधिन योजना स्थलमा होडिङ्गवोर्डको स्थापनालाई अनिवार्य गरिने छ ।
१४. सवै विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सहकारी संस्थाहरूको अनिवार्य सार्वजनिक परिक्षण र नियमित लेखापरिक्षण गरी लेखा प्रतिवेदन प्रथम चौमासिक भित्र गाउँपालिकामा अनिवार्य पेश गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ ।
१५. राष्ट्रसेवक कर्मचारिहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । कर्मचारी कल्याणकारी कोषको स्थापना गरिनेछ। गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयका एक वर्ष सेवा अवधि पुगेका अस्थायी तथा करारका कर्मचारीहरूलाई सेवानिवृत जिवनलाई सुखमय बनाउनका लागि ६ प्रतिशत योगदान गाउँपालिकाको र ६ प्रतिशत योगदान संचयकर्ताको हुने गरी नागरिक लगानी कोषमा आवद्ध गरिने छ ।
१६. सूचना प्रविधिलाई व्यवस्थित गरि वडा र समुदायतहमा विद्युतिय सूचना प्रविधीको प्रयोग विस्तार गरिनेछ ।
१७. सवै विद्यालय र कार्यालयमा विद्युतिय हाजिरीलाइ क्रमशः नियमित गर्दै लगिने छ ।
१८. गाउँपालिका र वडाहरूको मासिक प्रगति विवरण नियमित सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१९. स्थानीय तहको सवै खाले कार्य सम्पादन गर्न आवश्यकता अनुरूप समिति उपसमिति बनाई काम गरिनेछ ।
२०. गाउँ सभा, कार्यपालिका र वडा तहको निर्णयहरूलाई विभिन्न संचारका माध्यमबाट सार्वजनिक गर्ने कामलाई निरन्तरता दिईने छ ।
२१. स्थानीय तहको क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण संघ संस्था, व्यवसायहरूको दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धमा नियमनको प्रवन्ध मिलाइने छ । साथै पालिकाबाट अनुदान सहायता उपलब्ध गराउँदा दर्ता वा नविकरण भएका संघ संस्थालाई मात्र ग्राहयता दिने नीति लिइनेछ ।
२२. गाउँपालिकाका सवै खरिद प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम विद्युतिय माध्यमबाट व्यवस्थित गर्दै विद्युतिय सरकारको अवधारणा अनुरूप अगाडि लैजाने नीति लिइने छ ।

२३. गाउँपालिकामा स्थापित संघ प्रदेशस्तरका सरकारी कार्यालय र सुरक्षा निकाय विच समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
२४. आगामी आर्थिक वर्ष ०८०/८१ सार्वजनिक आय र खर्च व्यवस्थापनलाई पारदर्शी, जवाफदेही र परिणामुखी बनाईने छ ।
२५. आधुनिक लेखा प्रणाली सुत्र विधिका आधारमा प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण पद्धति अवलम्बन गर्दै वित्तीय कारोवारमा स्वच्छता र पारदर्शिता वृद्धि गरिने छ ।

अव म संघ तथा प्रदेश सरकारसंगको सहयोग र साभेदारीमा कार्याव्यनमा ल्याइने लक्षित योजना तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्दछु ।

१. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसंग नीतिगत र कार्यगत समन्वय गरि गाँउपालिकाले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
२. महाशिलाको शिला क्षेत्रको विकास, पैयूकोट क्षेत्र संरक्षण र चिसापानीको डिपिआर वमोजिमको पर्यटन विकासका लागि पूर्वाधार विकासमा संस्कृति तथा पर्यटन विकास मन्त्रालयमा वजेट विनियोजन गर्न माग गरिन्छ ।
३. दृश्यावलोकन, पिकनिक स्थल, उद्यान तथा धौलागिरी माछापुच्छ्रे भ्यूप्वाईन्ट, मनोरञ्जनपार्क निर्माण फलामखानीमा निर्माणकालागि संस्कृति तथा पर्यटन विकास मन्त्रालयमा पहल गरिने छ फलामखानीमा रहेको फालमखानि संचालनका लागि संभाव्यता अध्ययन गरी उत्खननका लागि आवश्यक गर्दै कामको थालनी र वजेट व्यवस्थापनका लागि माग गरिन्छ ।
४. अगाहाखोला, अँधेरीखोला, फेदीखोला, ठाडेखोला, भरुवाखोलामा मभौला सिंचाई आयोजना संचालनमा सिंचाई मन्त्रालयमा वजेटकालागि माग गरि पठाउने काम गरिने छ ।
५. महाशिला वडा नं. ५ लुखुमा वतासेडाँडा भोर्ले डाँडा आकासे पुल करिव ३५० मिटर हस्पिटल जानकालागि एवं सेल्फीपुलकालागि धौलागिरी माछापुच्छ्रे भ्यूप्वाईन्ट, महाशिला वडा नं ४ को ठूलाडाँडा दमसिङ्ग सम्म अग्लो आकासे पुल करिव ३५० मिटरको आवागमन र वनपैदावारको उपयोगकालागि र महाशिला ५ चनौटे देखी महाशिला ३ दियालीडाँडा जोड्ने पुल, पचभैया भोलुङ्गे पुल निर्माणका लागि टिबिएएसएसपीमा सभाव्यता अध्ययनका लागि संघिय सरकार संग समन्वय गरिनेछ ।
६. गुरुङ्गहरुको संस्कृति संरक्षण संग्रहालय निर्माण भोगसिङ्गको धनसिङ्ग दरवार पुरातत्व विभागमा, पाखापानीमा प्योधिं निर्माण र लामेको बौद्ध गुम्वा र अर्घाउदीको बजुमण्डलीको लागि पर्यटन तथा संस्कृती मन्त्रालयमा वजेट विनियोजनका लागि योजना माग गरिनेछ ।
७. लघुउद्यम कार्यक्रम संचालनका लागि वजेट वृद्धि गरी पठाउनका लागि केन्द्र सरकारसंग माग गरि पठाईनेछ ।
८. व्यवसायिक मौरी पालन, बाखा पालन, कागती, सुन्तला, कफि, चिया, अलैची र तरकारी खेती ब्लक संचालन कार्यक्रममा विशेष अनुदानका लागि कृषि तथा सहकारी मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
९. खाद्य बैंक संचालनमा सहयोग कार्यक्रममा विशेष अनुदान कृषि तथा सहकारी मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
१०. भूमी बैंक संचालनमा सहयोग कार्यक्रममा विशेष अनुदानका लागि भूमि व्यवस्था मन्त्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
११. पालिकास्तरमा एक व्यवस्थित खेल मैदानका कृष्ण गोपाल स्मृति खेल मैदानको सहयोगका लागि युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।

१२. गाउँपालिकाले डिपिआर तयार गरेका सडकको कालोपत्रेका लागि विशेष र समपुरक अनुदान माग गरिनेछ ।
१३. विद्यालय पूर्वाधार भवन निर्माणमा चन्द्रनगर प्रा.वि., चन्द्रोदय प्रावि, जनविकास मा.वि. पैयूँ गुर्धुम प्रावि लगायतका विद्यालयहरूका लागि शिक्षा मन्त्रालयमा विषेश माग तथा पहल गरिनेछ ।

प्रदेश सरकारसंगको सहयोग सहकार्य

१. प्राविधिक शिक्षा, हुंगा गिट्टि क्रसर उद्देग सञ्चालन, सिँचाइ, उद्योगग्राम, विभिन्न पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण, विभिन्न स्थानमा तरकारी खेति विकास कार्यक्रम लगायतका कार्यहरू प्रदेश सरकार सँगको सहयोग र सहकार्यमा सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ।
२. इन्भेसीगेसन डिप ट्यूवेल सिँचाई प्रणालीमा महाशिला वडा नं. ५ काउरावोट सिँचाईको शुरुवात, अन्य स्थानको संभाव्यता अध्ययन परिक्षणका लागि पोखराखेत, लामे, वडा नं ४ पूर्णागाउँ, धारलुङ्ग सेरा, अर्तमास, वडा नं ३ को न्याली, हिरुखर्क, वडा नं. १ अगाहा र जमपुरमा प्रदेश सरकार भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयमा माग गरिनेछ ।
३. १ घर १ धारा महाशिला गाँउपालिका भरी यस वर्ष भित्रमा सम्पन्न गर्न प्रदेश सरकार भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयमा थप माग गरिनेछ ।
४. महाशिला, पैयूकोट र चिसापानीमा पर्यटन पूर्वाधारमा सहयोग डिपिआर अनुसार र गंगाधार गुफा, गोरल्याङ्ग क्षेत्र, धुँवाकोट फलामखानी, वालारानी क्षेत्र, छहराखोला क्यानोनिङ्ग, गोरल्याङ्ग र धुँवाकोट र मुसुरवारी चौरमा प्याराग्लाइडिङ्ग, लागि आवश्यक सहयोगका लागि माग गरिनेछ ।
५. कृषि तथा पशुपालन फर्म संचालनमा सहयोग प्रदेश सरकारसंग होश्राङ्गदी, लुंखु फलामखानी पाडापाडी पालन फर्म, होश्राङ्गदी र वालाकोटमा कफी खेती, भोगसिङ्गमा आलु, अलैची, फलामखानी र लुंखुमा चिया खेतीको फर्म, पाखापानी, लुंखु, वालाकोट, होश्राङ्गदी, भोगसिङ्गमा सुन्तला तथा फलमाखी सहित तरकारी व्लक, होश्राङ्गदी, पाखापानी, वालाकोट, भोगसिङ्ग, होश्राङ्गदी, लुंखुमा वाखापालन फर्म, फलामखानीमा भेडापालन फर्म, गाईपालन फर्म दुधकालागि होश्राङ्गदी, लुंखु र पाखापानी, वंगुरपालन फर्म पाखापानी र लुंखु, लोकल कुखुरापालन फर्म सवै वार्ड, मौरीपालन फर्म लुंखु, पाखापानी, वालाकोट होश्राङ्गदी गर्ने गरी प्राथमिकता तय गरी प्रदेश सरकारको संबन्धित मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
६. स्थानीय जातको विउ विजनको संरक्षणमा विउ वैक र स्थानिय जातको पशुको संरक्षणका लागि श्रोत केन्द्र विकासका लागि प्रदेश सरकारसंग माग गरिनेछ । सवै वार्डमा कार्यक्रम संचालन गर्ने गरी माग गरिनेछ ।

अन्तमा, सम्पूर्ण सभा सदस्य ज्युहरु,

प्रस्तुत निति तथा कार्यक्रम माथि यहाँहरूको अमूल्य सुभाव तथा टिप्पणी रहने नै छ । विषयगत तथा दफावार छलफलमा रचनात्मक सुभावहरूको अपेक्षा सहित मेरो मन्तव्य यही अन्त्य गर्दछु

हार्दिक अभिभादन सहित ।

धन्यवाद !

इश्वरी प्रसाद भुसाल
अध्यक्ष